

2025 m. vasario 27 d.

Atviras Lietuvos nevyriausybinių organizacijų laiškas visuomenei

Šiomet trečią kartą Lietuvoje minime Pasaulinę nevyriausybinių organizacijų (NVO) dieną. Tačiau pirmą kartą nuo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo jaučiamės tokie nesaugūs ir pažeidžiami. Iš aukštų politinių tribūnų išsakomos sąmokslų teorijos, bandymai menkinti pilietinės visuomenės indėlį yra skaudūs ir nepelnyti.

Per 35 nepriklausomybės metus NVO tapo neatsiejama mūsų visuomenės dalimi – jos yra arčiausiai žmonių, kasdien padeda pažeidžiamiems visuomenės nariams, rūpinasi aplinka, telkia aktyvius piliečius ir geba greitai mobilizuotis bei reaguoti į vis naujas kylančias krizes.

Vien Nacionalinę nevyriausybinių organizacijų koaliciją sudaro 18 narių: jos jungia per 3 000 NVO. Iš viso Lietuvoje veikia virš 15 000 nevyriausybinių organizacijų.

Jose kasdiena dirba ir savanoriauja jūsų artimieji, kaimynai, bičiuliai, bendradarbiai.

Tai NVO užtikrina, kad besibaigiantis galioti maistas atsidurtų ant nepriteklių kenčiančių žmonių stalo, aplanko vienišus senjorus, kelia klausimus apie energijos kainas, padeda atsitiesti suklupusiems ir susidoroti su skolų našta, ieško prasmingų veiklų jauniems žmonėms, rūpinasi emocine ir psichologine sveikata, padeda moterims, patyrusioms smurtą šeimoje, kelia miškų naikinimo klausimus, organizuoja miestelių, kultūros ir sporto šventes, rengiasi krizėms, telkia paramą Ukrainai ir daro kasdien daugybę kitų svarbių darbų. Nors šie darbai ir žmonių skiriamas laikas dažnai lieka nematomi, jie pasiekia daugelį – jie keičia gyvenimus ir stiprina bendruomenes.

Skaičiuojama, kad kasmet Lietuvos nevyriausybiniuose organizacijose savanoriauja bent 120 000 žmonių, kurie kartu skiria daugiau nei 5 000 000 laisvo laiko valandų. Šis laikas dovanojamas Lietuvos žmonių gerovei, saugumui ir tarpusavio ryšiams stiprinti.

NVO yra aktyvios pilietinės visuomenės pagrindas, todėl būtina užtikrinti jų gyvybingumą ir veiklą tęstinumą. Lietuvoje veikia NVO fondas, tačiau, atsižvelgiant į sektoriaus dydį ir svarbą, jo metinis biudžetas – vos 3 000 000 eurų – yra itin nepakankamas. Dėl šios priežasties ilgą laiką Lietuvos nevyriausybinis sektorius rėmėsi Europos ir kitų demokratinių valstybių fondų parama. Jų dėka perėmėme gerąsias užsienio šalių praktikas ir galime teikti pagalbą ir kelti valstybės pažangai svarbius klausimus.

Nevyriausybinese organizacijose dirbantys ir savanoriaujantys žmonės nusipelnė visapusiško palaikymo, o ne puolimo ir niekinimo.

Norint užtikrinti, kad NVO galėtų ir toliau teikti šią svarbią pagalbą, reikalingas stabilus finansavimas. Jūsų skiriama 1,2% pajamų mokesčio parama yra ne tik reikšmingas, bet ir būtinas indėlis į pilietinės visuomenės stiprinimą. Tai paprastas, bet labai svarbus būdas prisidėti prie organizacijų, kurios kasdien dirba dėl visuomenės gerovės.

Raginame politikus bei autoritetą visuomenėje turinčius žmones pasisakyti ir palaikyti nevyriausybines organizacijas.

Prašome Lietuvos žmones būti kartu ir nepasiduoti bandymui mus skaldyti, nuteikti vienus prieš kitus, kiršinti, teigiant, kad visas šis darbas yra nereikšmingas, tarnauja kitiems nei Lietuvos žmonių poreikiams.

Nacionalinės NVO koalicijos nariai:

1. Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LijOT), vienijanti 54 didžiausias jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas bei savivaldybių jaunimo organizacijų tarybas
2. Aplinkosaugos koalicija, vienijanti 12 aplinkosaugos srityje veikiančių organizacijų
3. Lietuvos negalios organizacijų forumas, jungiantis 17 nacionaliniu mastu veikiančių negalios organizacijų, kurios drauge atstovauja apie 300 tūkstančių žmonių su negalia, jų šeimų ir negalios situacijoje atsidūrusiųjų interesams
4. Lietuvos moterų lobistinė organizacija, vienijanti 44 organizacijas
5. Lietuvos vietos bendruomenių organizacijų sąjunga, vienijanti 10 narių (juridinių asmenų), jungiančių 1 430 bendruomeninių organizacijų visoje Lietuvoje

6. Nacionalinis skurdo mažinimo organizacijų tinklas, kurį sudaro 63 skurdo mažinimo srityje dirbančios organizacijos
7. Nacionalinė vystomojo bendradarbiavimo organizacijų platforma, vienijanti 20 organizacijų
8. NVO vaikams konfederacija, kurią sudaro 68 vaiko teisių apsaugos srityje dirbančios organizacijos
9. Žmogaus teisių organizacijų koalicija, vienijanti 12 organizacijų
10. Lietuvos pacientų organizacijų atstovų taryba, vienijanti 19 organizacijų – įvairiomis sunkiomis lėtinėmis ligomis sergančiųjų pacientų organizacijų
11. Vartotojų aljansas, vienijantis 10 organizacijų, veikiančių vartotojų teisių apsaugos srityje
12. Lietuvos meno kūrėjų asociacija, vienijanti 12 meno kūrėjų sąjungų
13. Nacionalinis švietimo NVO tinklas, vienijantis 22 nevyriausybinės organizacijas
14. Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centras (asocijuoti nariai)
15. Nacionalinė kūrybinių ir kultūrinių industrijų asociacija (asocijuoti nariai), vienijanti 73 narius
16. NVO teisės institutas (asocijuoti nariai)
17. Lietuvos socialinio verslo asociacija (asocijuoti nariai), vienijanti 28 nares-organizacijas
18. Pasaulio lietuvių bendruomenė (asocijuoti nariai), jungianti 55 pasaulio šalyse veikiančias lietuvių bendruomenes